

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо забезпечення підвищення розмірів пенсій (реєстр. № 5023 від 04.02.2021)

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статей 111 і 114 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів розглянув на своєму засіданні 04 лютого 2022 року (протокол № 100) проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо забезпечення підвищення розмірів пенсій (реєстр. № 5023 від 04.02.2021), поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В., Цимбалюком М.М., і зазначає наступне.

Законопроектом пропонується з 1 січня 2022 року:

підвищити величину оцінки одного року страхового стажу з 1% до 1,35%;

провести перерахунки раніше призначених пенсій з урахуванням зазначених змін у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;

визначити, що інвестиційний дохід для здійснення довічної пенсії або одноразової виплати застрахованій особі повинен складати не менше суми коштів, які сплачені до накопичувальної системи, включаючи надходження коштів від інвестиції, збільшеної на індекс підвищення споживчих цін для населення з наступного місяця після надходження коштів до накопичувальної системи включаючи попередній місяць після завершення виплат у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України. При цьому, інвестиційний дохід, який використовується на адміністративні видатки в накопичувальній системі повинні здійснюватися за рахунок доходів, які перевищують суму належну застрахованій особі.

Також законопроектом пропонується доручити Кабінету Міністрів України невідкладно затвердити план заходів щодо недопущення укриття податків і зборів у тіньовому секторі економіки та в офшорних зонах.

На думку авторів законопроекту, його прийняття та реалізація сприятиме підвищенню розмірів пенсій та встановленню мінімального інвестиційного доходу для виплат застрахованим особам при запровадженні накопичувальної пенсійної системи.

Разом з тим, слід зауважити наступне. Відповідно до статті 24 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», страховий стаж - період (строк), протягом якого особа підлягає загальнообов'язковому державному пенсійному страхуванню та за який щомісяця сплачені страхові внески в сумі не меншій, ніж мінімальний страховий внесок.

При розгляді законодавчої ініціативи щодо підвищення величини оцінки одного року страхового стажу (без перегляду мінімального розміру єдиного внеску на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування) необхідно враховувати об'єктивну залежність рівня пенсійного забезпечення та наповнюваності бюджету Пенсійного фонду від рівня заробітних плат і розміру сплачуваних з них страхових внесків. Саме розмір єдиного внеску забезпечує реалізацію прав застрахованих осіб на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування, до яких відносяться пенсії за віком, по інвалідності, у зв'язку з втратою годувальника тощо. При цьому, мінімальний розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування розраховується виходячи з розміру мінімальної заробітної плати.

Стосовно положення частини першої статті 54 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (у редакції проекту), згідно з якою інвестиційний дохід, який належить застрахованій особі для здійснення їй довічної пенсії або одноразової виплати, «повинен складати не менше суми коштів, які сплачені до накопичувальної системи, включаючи надходження коштів від інвестиції, збільшеної на індекс підвищення споживчих цін для населення з наступного місяця після надходження коштів до накопичувальної системи включаючи попередній місяць після завершення виплат у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України», необхідно зауважити, що на думку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України зазначена норма не узгоджується з визначенням змісту терміну «інвестиційний дохід» у частині першій статті 1 цього Закону, під яким розуміється «сума приросту вартості пенсійних активів Накопичувального пенсійного фонду за визначений проміжок часу, отримана за рахунок зміни їх ринкової вартості, і прибутку (збитку) від здійснення операцій з активами та пасивних доходів, нарахованих за цими пенсійними активами».

Міністерство фінансів України надає висновок, що реалізація законопроекту вплине на видаткову частину Державного бюджету України та бюджету Пенсійного фонду України, оскільки призведе до збільшення дефіциту бюджету Фонду, який відповідно до чинного законодавства покривається за рахунок коштів державного бюджету. Окрім того, законопроект не відповідає вимогам частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України щодо подання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки) та пропозицій щодо змін до законодавчих актів України стосовно скорочення витрат бюджету та/або реальних джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

За орієнтовними розрахунками Пенсійного фонду України додаткові видатки на реалізацію законопроекту у частині збільшення величини оцінки одного року страхового стажу становитимуть 8,1 млрд. грн. на місяць.

Водночас, суб'єкти законодавчої ініціативи у пояснювальній записці до законопроекту зазначають, що у 2022 році додаткові видатки можуть бути проведені за рахунок недопущення укриття податків і зборів у тіньовому секторі економіки.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює до законопроекту ряд зауважень.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету прийняв рішення, що законопроект матиме вплив на показники бюджету (збільшуючи витрати державного бюджету, у тому числі для Пенсійного фонду України). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року він має вводитись в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року - не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону).

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу визнав положення законопроекту такими, що не підпадають під дію міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

Міністерство соціальної політики України, Міністерство фінансів України, Міністерство економіки України, Пенсійний фонд України не підтримують законопроект.

Враховуючи викладене, Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок і прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України:

проект Закону України про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо забезпечення підвищення розмірів пенсій (реєстр. № 5023 від 04.02.2021), поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В., Цимбалюком М.М., керуючись пунктом другим частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, за наслідками розгляду в першому читанні відхилити.

Доручити Голові Комітету Третяковій Г.М. виступити на пленарному засіданні Верховної Ради України зі співдоповіддю з цього питання.

Голова Комітету

Г. Третякова

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

про розгляд проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України, спрямованих на забезпечення додаткових гарантій соціального захисту ветеранів війни (реєстр. № 6350)

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 4 лютого 2022 року (протокол №100), відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, розглянувши проект Закону України про внесення змін до деяких законів України, спрямованих на забезпечення додаткових гарантій соціального захисту ветеранів війни (реєстр. № 6350), поданий Кабінетом Міністрів України, а також висновки центральних органів виконавчої влади і повідомляє наступне.

Законопроектом пропонується внесення змін до законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про зайнятість населення», «Про соціальні послуги» в частині посилення соціальної захищеності ветеранів війни та членів їх сімей на державному і місцевому рівнях, зокрема шляхом:

встановлення права ветеранів війни та осіб, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», на отримання послуг із психологічної реабілітації та освітніх послуг у сфері освіти дорослих;

розроблення державних, регіональних (обласних, районних) та місцевих (міських, сільських, селищних) програм соціального захисту ветеранів війни та членів їх сімей, спрямованих на реалізацію стратегії розвитку соціального і правового захисту, надання пільг та гарантій ветеранам війни та членам їх сімей;

розширення кола осіб, зокрема з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, постраждалих учасників Революції Гідності та осіб, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та віднесення їх до категорії

громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню.

На думку авторів, прийняття даного проекту Закону сприятиме реалізації заходів, спрямованих на посилення соціальної захищеності ветеранів війни та членів їх сімей на державному і місцевому рівнях.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначається, що його прийняття не потребуватиме додаткового фінансування з державного та місцевих бюджетів.

Міністерство у справах ветеранів України, як головний орган, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері соціального захисту, зокрема, ветеранів війни підтримує ініціативи, направлені на підвищення рівня соціального захисту ветеранів війни.

Міністерство фінансів України підтримує законопроект та у своєму експертному висновку до законопроекту зазначає, що за інформацією Міністерства у справах ветеранів України, реалізація положень акта потребує бюджетних коштів у сумі 111 273,8 тис. гривень.

Реалізація положень акта здійснюватиметься за рахунок коштів, передбачених Міністерству у справах ветеранів України за бюджетною програмою за КПКВК 1501040 «Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, та членів їх сімей (при здійсненні заходів із психологічної реабілітації), членів сімей загиблих (померлих) таких осіб, виготовлення для них бланків посвідчень та нагрудних знаків» (у проекті Державного бюджету України на 2022 рік передбачено 276 761,0 тис. гривень).

Міністерство соціальної політики України, Міністерство економіки України, Міністерство оборони України, Міністерство юстиції України, Міністерство охорони здоров'я України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та Національна сервісна служба України у своїх висновках до законопроекту зазначають про відсутність зауважень та пропозицій до нього та підтримують законопроект у запропонованій редакції.

Асоціація міст України пропонує норми законопроекту, які стосуються місцевих програм соціального захисту ветеранів війни виключити та пропонує законопроект повернути на доопрацювання.

Враховуючи вищезазначене та результати обговорення законопроекту, Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок і рекомендує Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України, спрямованих на забезпечення додаткових гарантій соціального захисту ветеранів війни (реєстр. № 6350), поданий Кабінетом Міністрів України, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами його розгляду у першому прийняти за основу.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Голову підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів Комітету – Остапенка А.Д.

Проект Постанови Верховної Ради України додається.

Голова Комітету

Г. Третьякова

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

В И С Н О В О К

щодо проектів законів України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праці деяких категорій працівників (реєстр. № 6392) та про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праці деяких категорій працівників (реєстр. № 6392-1)

Відповідно до статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та доручень Голови Верховної Ради України Стефанчука Р.О. Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 04 лютого 2022 року (Протокол № 100) розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праці деяких категорій працівників (реєстр. № 6392), поданий Кабінетом Міністрів України, та проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праці деяких категорій працівників (реєстр. № 6392-1), поданий народними депутатами України Абрамовичем І.О., Королевською Н.Ю. та іншими.

Проектом Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праці деяких категорій працівників (реєстр. № 6392) пропонується внести низку змін до Кодексу законів про працю України (далі - Кодексу) та законів України «Про відпустки», «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», що спрямовані на зміну окремих аспектів правового регулювання праці жінок під час вагітності, пологів, вигодовування дитини, а також працівників, які мають дітей.

Як зазначено у пояснювальній записці до законопроекту, необхідність перегляду відповідних трудових стандартів зумовлена, зокрема, стрімким розвитком суспільства та зменшенням гендерних стереотипів. Відповідно, це викликає потребу у зміщенні законодавчого фокусу на батьків, які доглядають за грудними дітьми, а також у підвищенні правового захисту вагітних жінок і жінок, які годують дитину.

Крім того, на сьогодні набуває актуальності питання імплементації нових трудових стандартів, визначених Конвенцією МОП № 183 (не ратифікована Україною), якою переглянуто Конвенцію про охорону материнства № 103.

Конвенцію про охорону материнства (переглянуту в 1952 році) № 103 Україна ратифікувала ще у 1956 році.

Конвенція МОП № 183 удосконалює і розвиває ідеї та принципи Конвенції МОП № 103, і на сьогодні вона ратифікована уже 40 країнами світу. Саме тому законопроектом за реєстр. № 6392 запозичуються основні прогресивні положення Конвенції МОП № 183.

Таким чином, проектом Закону за реєстр. № 6392 пропонується:

1) встановити заборону дискримінації в трудових відносинах за ознакою вагітності;

2) розширити підстави звільнення працівника з ініціативи власника або уповноваженого ним органу в період його тимчасової непрацездатності, а також у період перебування працівника у відпустці (наприклад, у випадку прогулу, появи на роботі в нетверезому стані, вчинення за місцем роботи розкрадання майна власника, встановленого вироком суду, що набрав законної сили);

3) прибрати невинновано жорсткі для ХХІ сторіччя заборони для праці жінок, що дозволить їм реалізувати свій економічний потенціал і забезпечить повноцінну реалізацію ними права на працю, а саме:

- на заміну заборони роботи в нічний час та залучення до надурочних робіт вагітних жінок та жінок, що мають дітей віком до 3 років, передбачити таку заборону виключно для вагітних жінок та жінок, які вигодовують дитину віком до півтора року, та водночас визначити, що працівники, які мають дітей віком до 3 років або дітей з інвалідністю, можуть залучатись до нічних і надурочних робіт лише за їх згодою;

- на заміну повної заборони застосування праці жінок на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, а також на підземних роботах, крім деяких підземних робіт, передбачити таку заборону лише щодо вагітних жінок та жінок, які вигодовують дитину віком до півтора року;

4) передбачити, що вагітна жінка звільняється від виконання роботи на період проходження рекомендованих лікарем медичних обстежень, що проводяться у зв'язку з вагітністю, у робочий час. На час проведення медичного обстеження за вагітною жінкою зберігається середня заробітна плата;

5) удосконалити процедуру надання відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами з метою недопущення зменшення післяпологової частини цієї відпустки, що передбачено частиною п'ятою статті 4 Конвенції МОП № 183. Так, проектом пропонується визначити, що частина оплачуваної відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, що передує пологам, продовжується на кількість календарних днів, що дорівнює періоду між передбачуваною у медичному висновку та фактичною датою пологів, без зменшення післяпологової частини цієї відпустки.

Основними зауваженнями щодо законопроекту за реєстр. № 6392 є такі:

1) визначення у переліку ознак, за якими забороняється дискримінація у сфері праці, такої ознаки як «вагітність» (зміни до статті 2-1 Кодексу) видається сумнівним та потребує, відповідно, наявності особливостей чи навіть механізму протидії дискримінації за такою ознакою. Також чинною редакцією цієї статті уже визначено, що забороняється дискримінація за критеріями статі, під ознаки якої, очевидно, підпадає і вагітність;

2) зменшення кількості підстав, за яких не допускається звільнення працівника з ініціативи власника або уповноваженого ним органу в період його тимчасової непрацездатності або перебування у відпустці (зміни до статі 40 Кодексу), можна розглядати як звуження прав і свобод людини і громадянина, що є недопустимим відповідно до статі 22 Конституції України.

Крім того, статтею 7 Конвенції МОП № 158 про припинення трудових відносин з ініціативи роботодавця 1982 року (ратифікована Україною у 1994 році) передбачається, що трудові відносини з працівником не припиняються з причин, пов'язаних з його поведінкою або роботою, доти, доки йому не нададуть можливість захищатись у зв'язку з висунутими проти нього звинуваченнями, крім випадків, коли від роботодавця не можна обґрунтовано чекати надання працівникові такої можливості. У випадку ж звільнення працівника під час його тимчасової непрацездатності він фактично позбавлений такої можливості захищатись.

Також, слід зауважити, що саме ці пропоновані зміни не зовсім корелюють з назвою та метою законопроекту;

3) законопроектом, по суті, пропонується зменшити варіативність випадків, за наявності яких забороняється відмовляти жінкам у прийнятті на роботу і знижувати їм заробітну плату (зміни до статті 184 Кодексу), а саме – у пропонованій редакції не передбачено таких гарантій щодо одиноких матерів та тих, які мають дітей з інвалідністю. Також у змінах до цієї статті пропонується виключити норми щодо обов'язкового працевлаштування вказаних категорій жінок у разі розірвання з ними трудового договору у випадках ліквідації підприємства, установи, організації;

4) доповнення частини першої статті 25 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» нормою щодо процедури надання відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами не є доцільним з огляду на те, що ці питання не охоплюються предметом регулювання вказаного Закону. Як зазначає виконавча дирекція Фонду соціального страхування України, більш доцільним є врегулювання у статті 25 питань порядку надання допомоги по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологах у разі її продовження.

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету та Міністерство фінансів України зазначають, що реалізація положень законопроекту не матиме впливу на показники бюджетів.

Міністерство юстиції України, Міністерство соціальної політики України та Міністерство охорони здоров'я України повідомляють про відсутність зауважень та пропозицій до законопроекту.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує законопроект за умови врахування зауважень.

Державна служба України з питань праці, виконавча дирекція Фонду соціального страхування України та Спільний представницький орган сторони роботодавців на національному рівні висловлюють окремі зауваження щодо проекту Закону.

Інститут законодавства Верховної Ради України висловлює низку зауважень щодо проекту Закону.

Положення альтернативного проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праці деяких категорій працівників (реєстр. № 6392-1) значною мірою збігаються з положеннями основного законопроекту. Водночас, на думку авторів альтернативного законопроекту, положення основного проекту Закону містять ряд недоліків, які можуть призвести до погіршення становища працівників.

До основних відмінностей проекту закону за реєстр. № 6392-1 слід віднести такі:

1) пропонується передбачити обов'язкове отримання згоди кожної жінки (крім вагітних жінок та жінок, які вигодовують дитину віком до півтора року, яким такі роботи заборонено) для залучення до важких, підземних робіт і робіт з небезпечними та шкідливими умовами праці (в основному законопроекті йдеться лише про заборону таких робіт щодо вагітних жінок та жінок, які вигодовують дитину віком до півтора року);

2) альтернативним законопроектом пропонується зберегти діючу норму Кодексу, згідно з якою жінки, які мають дітей віком саме до 14 років (в основному законопроекті – до 3 років) або дітей з інвалідністю, можуть залучатися до відрядження, нічних, надурочних та робіт у святкові, вихідні і неробочі дні лише за згодою жінки;

3) в обох зазначених випадках законопроектом за реєстр. № 6392-1 пропонується визначити також заборону застосування роботодавцем дискримінації, утиску по відношенню до працівника через ненадання ним згоди на застосування його праці у випадках, коли така згода є обов'язковою згідно з нормами законодавства, що спрямовано на надання додаткового захисту та гарантій для працівників.

Щодо цих положень слід зауважити, що поняття дискримінації, відповідно до положень профільного Закону України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», уже охоплює поняття утиску. Також така деталізація заборони дискримінації щодо окремих підстав у трудових відносинах взагалі не видається доцільною. У такому випадку все актуальнішим стає запровадження комплексного, а не ситуативного механізму вирішення проблем протидії мобінгу в трудових відносинах;

4) альтернативним законопроектом не передбачено внесення змін до статі 40 Кодексу щодо розширення можливостей розірвання трудового договору з працівником в період перебування його у відпустці або в період його тимчасової непрацездатності, а так само і до статі 184 Кодексу щодо змін гарантій у прийнятті на роботу та звільненні вагітних жінок і жінок, які мають дітей.

Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація положень законопроекту не матиме впливу на показники бюджетів.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект, а Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує за умови врахування зауважень.

Міністерство охорони здоров'я України повідомляє про відсутність зауважень та пропозицій до законопроекту.

Міністерство юстиції України, виконавча дирекція Фонду соціального страхування України та Державна служба України з питань праці висловлюють окремі зауваження щодо проекту Закону.

Інститут законодавства Верховної Ради України висловлює низку зауважень щодо проекту Закону.

Враховуючи вищезазначене та результати обговорення законопроектів Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок і рекомендує Верховній Раді України вказані проекти законів включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та за результатами їх розгляду у першому читанні:

проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праці деяких категорій працівників (реєстр. № 6392), поданий Кабінетом Міністрів України, керуючись пунктом 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, прийняти за основу;

проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праці деяких категорій працівників (реєстр. № 6392-1), поданий народними депутатами України Абрамовичем І.О., Королевською Н.Ю. та іншими, керуючись пунктом 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, відхилити.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Голову Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третякову Г.М.

Проекти постанов Верховної Ради України додаються.

Голова Комітету

Г.М.Третьякова

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону України про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо недискримінації вагітних жінок та інших осіб, які здійснюють догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку (реєстр. № 6069)

Відповідно до статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та доручення Голови Верховної Ради України Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів на своєму засіданні 04 лютого 2022 року (Протокол № 100) розглянув проект Закону України про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо недискримінації вагітних жінок та інших осіб, які здійснюють догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку (реєстр. № 6069), поданий народними депутатами України Підласою Р.А., Василенко Л.В. та іншими.

Проектом Закону України на заміну чинних норм, передбачених статтею 176 Кодексу законів про працю України (далі - Кодексу), якими встановлено повну заборону на залучення вагітних жінок та жінок, що мають дітей віком до трьох років, до нічних робіт, надурочних робіт, робіт у вихідні дні та направлення їх у відрядження, пропонується:

- 1) залишити повну заборону на залучення до робіт у нічний час вагітних жінок;
- 2) передбачити можливість залучення до робіт у нічний час матері, батька або інших законних представників дитини до досягнення нею трирічного віку за наявності їх письмової згоди;
- 3) передбачити можливість залучення до надурочних робіт і робіт у вихідні дні та направлення у відрядження матері, батька або інших законних представників дитини до досягнення нею трирічного віку за наявності їх письмової згоди.

Таким чином, законопроект спрямований, по-перше, на забезпечення рівності прав жінок на залучення до надурочних робіт, робіт у вихідні дні та направлення у відрядження, а, по-друге, на забезпечення гендерного балансу у питаннях державних гарантій для чоловіків на дотримання їх сімейних прав і належного здійснення сімейних обов'язків.

У зв'язку із змінами тексту статті 176 Кодексу законопроектом також передбачаються відповідні зміни назви цієї статті та назви глави XII «Праця жінок» (пропонується «Робота працівників із сімейними обов'язками»).

На думку авторів законопроекту, його прийняття дозволить збільшити можливості для професійного розвитку жінок, сприятиме забезпеченню рівності трудових прав жінок та чоловіків, а також гарантуватиме дотримання прав та законних інтересів дитини на належний догляд.

Водночас, слід зауважити, що відповідно до статті 186-1 Кодексу гарантії, встановлені, зокрема статтею 176, поширюються також на батьків, які виховують дітей без матері (в тому числі у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі), а також на опікунів (піклувальників), прийомних батьків. Таким чином, частина з пропонованих законопроектом норм уже передбачена чинними положеннями законодавства.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини зазначає, що пропонується законопроектом норма щодо повної заборони на роботу у нічний час вагітних жінок є дискримінаційною, а тому варто дозволити і вагітним жінкам працювати у нічний час за «їхньої письмової згоди та за умови, що це не суперечить медичним рекомендаціям».

Міністерство економіки України зауважує, що, враховуючи спрямованість законопроекту на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері праці, у межах Глави XII Кодексу відповідних змін також потребують статті 184-186-1. Крім того, обмеження щодо праці жінок, наведені у статті 176 Кодексу (до якої пропонуються зміни) дублюються у статтях 55, 63, 175 та 177, до яких зміни не пропонуються.

Під час розгляду законопроекту на засіданні Комітету було зазначено, що на сьогодні на розгляді Верховної Ради України також перебуває проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правового регулювання праці деяких категорій працівників (реєстр. № 6392), поданий Кабінетом Міністрів України, який, у тому числі, спрямований на врегулювання тих же правовідносин, що і законопроект за реєстр. № 6392. Однак законопроект за реєстр. № 6392 є значно ширшим за колом свого правового регулювання. У зв'язку з цим, на думку членів Комітету, пропозиції, викладені у законопроекті за реєстр. № 6069, цілком можливо взяти до уваги під час доопрацювання законопроекту за реєстр. № 6392 до другого читання (у разі його прийняття у першому читанні за основу).

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету зазначає, що законопроект не має впливу на показники бюджетів.

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу зауважує, що проект Закону не суперечить цілям Угоди про асоціацію, праву ЄС та зобов'язанням України в рамках Ради Європи.

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні прийняти законопроект за основу за умови врахування зауважень.

Міністерство економіки України зазначає, що проект Закону потребує суттєвого доопрацювання.

Міністерство соціальної політики України підтримує законопроект, а Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує за умови врахування наданих зауважень.

Міністерство фінансів України у межах своєї компетенції підтримує законопроект та відзначає, що реалізація його положень не потребуватиме додаткових витрат з бюджету.

Міністерство юстиції України наводить зауваження до законопроекту.

За результатами розгляду Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів ухвалив цей висновок та прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо недискримінації вагітних жінок та інших осіб, які здійснюють догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку (реєстр. № 6069), поданий народними депутатами України Підласою Р.А., Василенко Л.В. та іншими, включити до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання та, керуючись пунктом 2 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України, за результатами розгляду у першому читанні відхилити.

Співдоповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України визначено Голову Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів Третякову Г.М.

Проект Постанови Верховної Ради України додається.

Голова Комітету

Г.М.Третьякова